

Nr B 98

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen B under fjärde huvudtiteln gjorda framställningar rörande vissa rationaliseringar i krigsmaktens fredsorganisation jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Kungl. Maj:t har i propositionen nr B 1 under fjärde huvudtiteln (punkt 1), under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 6 juni 1958, bland annat föreslagit riksdagen att godkänna i propositionen 1958: 110 under punkten 1 angivna riktlinjer för försvarets utformning.

Utredningen i ärendet återfinnes i det vid förberörda proposition nr 110 fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 14 mars 1958. En redogörelse härför lämnas i det följande.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehäft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Axel Johannes Andersson* (I: B 102) och den andra inom andra kammaren av herrar *Anderson* i Sundsvall och *Fröding* (II: B 134), i vilka hemställts, att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 110 måtte besluta att med indragningen av Sundsvalls luftvärnsskår måtte tills vidare anstå samt att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning angående de ekonomiska och beredskapsmässiga konsekvenser, som uppkomma i samband med förflyttningen av den utbildning, som nu ombesörjes av Lv 5,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Sundström m. fl.* väckt motion (II: B 54), vari hemställts, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa att, med beaktande av vad i motionen anförts, en jämkning i arméns framtida organisation företages, innebärande att Kungl. Livregementets husarer bibehålles och detta oavsett om det till inköp föreslagna övnings- och skjutfältet vid Gullberg kommer till stånd eller icke.

Beträffande de skäl, motionärerna anförts till stöd för sina yrkanden, hänvisas till de vid 1958 års A-riksdag väckta motionerna II: 543 och II: 526.

Sedan försvarsberedningen slutfört sitt uppdrag, anbefalldes chefen för försvarsdepartementet den 21 februari 1958 cheferna för armén, marinen och flygvapnet att före den 1 mars 1958 till Kungl. Maj:t avgiva vissa utredningar och förslag, avsedda att utgöra underlag för proposition till riksdagen.

Med skrivelse den 28 februari 1958 har *chefen för armén* redovisat resultatet av verkställda utredningar med anledning av chefens för försvarsdepartementet uppdrag och därvid framlagt principförslag beträffande rationaliseringar och minskningar av fredsorganisationen. Arméchefen anför, att tiden icke medgett, att samtliga organisatoriska, personella och ekonomiska konsekvenser undersökts i detalj. Under förutsättning av riksdagens principbeslut avser arméchefen att senare framlägga fullständiga förslag.

De åtgärder arméchefen föreslår är följande.

Infanteriskjutskolan (InfSS) förlägges till Livgrenadjärregementet (I 4).

Infanteriets kadettskola (InfKS) förlägges till Hallands regemente (I 16).

Utbildningen vid Livregementets husarer (K 3) uppdelas på andra förband. Dess kaserner utnyttjas för Upplands signalregementes kompani i Skövde (S 1 Sk), som ombildas till en signalkår.

Utbildningen vid Göta artilleriregemente (A 2) uppdelas på andra förband. Dess kaserner utnyttjas av Göteborgs luftvärnskår (Lv 6) med arméns radar- och luftvärnsmekanikerskola (RMS).

Svea artilleriregemente (A 1) förlägges till Östgöta luftvärnsregementes (Lv 2) kaserner. Utbildningen vid luftvärnsregementet uppdelas på andra förband.

Utbildningen vid Sundsvalls luftvärnskår (Lv 5) uppdelas på andra förband.

Arméchefen anmäler vidare, att han avser att föreslå att Norrbottens regemente (I 19) samt ett infanteriregemente i södra Sverige ombildas till pansarinfanteriregementen.

Arméchefen beräknar, att de föreslagna åtgärderna kommer att medföra besparingar på driftbudgeten om sammanlagt omkring 2,5 miljoner kronor årligen.

För att genomföra organisationsförändringarna erfordras i engångsutgifter omkring 8 miljoner kronor på kapitalbudgeten, varvid inräknats en miljon kronor till följd av utökad värnpliktskontingent vid pansartrupperna. Därutöver tillkommer de kostnader, som är en direkt följd av att InfSS måste flytta på grund av storflygplatsens förläggning till Halmsjön. Dessa kostnader, som preliminärt beräknas till 20 å 25 miljoner kronor, kan genom här föreslagna åtgärder begränsas till 6 miljoner kronor.

Sammanlagt erfordras sålunda omkring 14 miljoner kronor på kapitalbudgeten. I gengäld kan kasernetablisement och handövningsfält friställas

i Sundsvall (Lv 5) och Göteborg (Lv 6). Vissa markområden i Stockholms-trakten torde även kunna friställas för försäljning. Det sammanlagda försäljningsvärdet kan fastställas först efter värdering på de aktuella platserna. Intäkterna beräknas emellertid bli större än de angivna investeringsbehoven.

Under förutsättning att 1958 års riksdag fattar principbeslut om fredsorganisationens utformning, synes erforderliga förändringar kunna genomföras enligt följande preliminära tidsplan.

Tidigast budgetåret	Omorganisation (Sammanslagning)
1959/60	K 3 omvandlas till S 2 Lv 5 uppdelas
1960/61	InfSS förläggs till I 4 ¹
1961/62	Lv 6 förläggs till A 2, som uppdelas InfKS förläggs till I 16 A 1 förläggs till Lv 2, som uppdelas ¹
¹ Förutsätter att Gullbergsfältets anskaffning påbörjas under 1959.	

Arméchefen förutsätter att erforderliga medel — utöver eljest erforderliga anslag på kapitalbudgeten — ställes till förfogande 1—2 år före avsedda tidpunkter för omorganisationernas genomförande. För budgetåret 1958/59 erforderliga medel — ca 2 miljoner kronor utöver ordinarie anslag — förutsättes skola beviljas av 1958 års riksdag.

I skrivelse den 28 februari 1958 har *chefen för marinen* efter samråd med marinförvaltningen redovisat resultatet av de undersökningar som utförts med anledning av chefens för försvarsdepartementet förenämnda uppdrag. De rationaliseringar och minskningar i fredsorganisationen, som marinchefen därvid föreslår, innebär dels minskning av personalen vid örlogsvarven, dels indragning av flottans kaserner på Skeppsholmen, flottans skolor i Göteborg (Göteborgsskolorna) och Härnösands kustartillerikår (KA 5), dels sammanförande av truppregistreringen vid kustartilleriet till ett gemensamt truppregister i anslutning till örlogsflottans truppregister.

I skrivelse den 28 februari 1958 har *chefen för flygvapnet* och flygförvaltningen redovisat resultatet av verkställda utredningar med anledning av chefens för försvarsdepartementet uppdrag och föreslår därvid, att Svea flygflottilj (F 8) och Hallands flygflottilj (F 14) indrages. Flygfälten förutsättes skola bibehållas som krigsbaser. I samband med indragningen av F 14 ombildas en jaktflottilj till attackflottilj.

De föreslagna indragningarna av fredsförband anser sig *överbefälhavaren* kunna tillstyrka, dock med undantag för indragningen av Härnösands kustartillerikår (KA 5).

Departementschefen framhåller, att ekonomiskt utrymme för kvalitetshöjning skall delvis beredas genom rationalisering av fredsorganisationen. Vad som nu föreslås i detta hänseende ansluter sig till en verksamhet, som under det senaste decenniet pågått inom försvaret och som givit betydande vinster, ekonomiskt och på andra sätt. Huvudlinjen i denna verksamhet är koncentration av utbildningen i syfte att bättre utnyttja befintlig kapacitet i fråga om lokala ledningsorgan, övningsanordningar m. m. *Departementschefen* vill i detta sammanhang erinra om de synpunkter, som framlagts av överbefälhavaren i skrivelse den 9 april 1957 angående rationaliseringsverksamhet inom krigsmakten.

De förslag till uppdelning eller nedläggande av förband och utbildningsanstalter, som de militära myndigheterna nu framlagt, anser *departementschefen* från olika synpunkter i allt väsentligt väl motiverade. Av skäl som *departementschefen* nu kommer att redovisa har *departementschefen* emellertid funnit erforderligt att vissa modifikationer och förbehåll göres med avseende å en del av förslagen.

Möjligheterna att förflytta InfSS och A 1 är beroende av om lämpligt övnings- och skjutfält kan anskaffas. *Arméchefen* har, med överbefälhavarens tillstyrkan, föreslagit att denna fråga löses genom att Gullbergs kronopark, belägen cirka 2,5 mil från Linköping, jämte vissa angränsande områden tages i anspråk. Försvarets fastighetsnämnd, som för närvarande handlägger frågor rörande anskaffning av skjutfält för A 1, utvidgat skjutfält för Linköpings garnison och samövningsfält för IV. militärområdet samt nytt övnings- och skjutfält för InfSS, har funnit att samtliga dessa behov därigenom skulle kunna tillgodoses. Fastighetsnämndens undersökningar har emellertid icke fortskridit så långt, att ställning i detta sammanhang kan tagas till berörda markfrågor. Med hänsyn härtill kan *departementschefen* icke heller föreslå, att beslut nu fattas om förflyttning till Linköping av InfSS och A 1. *Departementschefen* vill emellertid framhålla, att det enligt hans mening är synnerligen angeläget att man inom en snar framtid vinner klarhet om möjligheterna att genomföra ifrågavarande åtgärder. De nuvarande utbildningsbetingelserna för A 1 är nämligen sådana, att ett skjutfält under alla förhållanden måste anskaffas för regementet. I sammanhanget bör icke heller bortses från de starka önskemål som sedan lång tid föreligger om att få av försvaret disponerad mark på Järvafältet frilagd för bostadsbebyggelse och andra civila ändamål. Det står vidare klart, att InfSS på grund av den beslutade utbyggnaden av storflygplatsen vid Halmsjön måste flyttas under år 1960 eller senast 1961. Med hänsyn härtill och till det förhållandet, att ett nytt övnings- och skjutfält icke kan börja användas förrän 2—3 år efter det riksdagen fattat beslut om dess anskaffande, är det nödvändigt att frågorna om InfSS förläggning och om anskaffande av övnings- och skjutfält åt skolan så snart som möjligt bringas till en lösning. Enligt vad *departementschefen* inhämtat avser

fastighetsnämnden att senare i vår framlägga förslag om anskaffning av Gullbergsfältet.

Det bör beaktas att valet av förläggning och övningsterräng för InfSS och A 1 får återverkningar även för andra arméförband. Om Gullbergsfältet förvärvas bör i enlighet med arméchefens förslag Lv 2 indragas. Skulle förvärvet icke komma till stånd, kan frågan möjligen komma i ett annat läge från arméorganisatoriska synpunkter. Departementschefen utgår emellertid från att principbeslut nu fattas om att Lv 2 skall indragas. Vidare må framhållas att för infanteriets del en annan lösning av InfSS förläggningsfråga än den av arméchefen föreslagna kan medföra, att ett regemente måste indragas. I dagens läge kan dock ej anges vilket regemente det i så fall skulle komma att gälla.

Den operativa motiveringen för att bibehålla ett luftvärnsförband — Lv 6 — på västkusten synes departementschefen övertygande. Att förlägga förbandet till annan ort än Göteborg är icke möjligt, i varje fall icke utan avsevärda merkostnader i förhållande till förslaget om förläggning till A 2 kaserner. Läget av dessa kaserner är dock redan nu långt ifrån idealiskt för ett militärt förband, och det förefaller med hänsyn till Göteborgs stads bebyggelseplanering i viss mån tveksamt om Lv 6 i längden kan kvarligga där. Departementschefen räknar emellertid med att luftvärnsskåren tills vidare förlägges enligt arméchefens förslag.

Utöver vad som nu berörts innebär arméchefens förslag, att InfKS etablissement i Ulriksdal avvecklas och skolan flyttas till I 16, att K 3 indrages, varvid S1Sk kvarblir i K 3 kaserner och ombildas till S 2, samt att A 2 och Lv 5 indrages. Mot dessa förslag har departementschefen intet att invända.

Vad härefter angår marinen, har marinchefen föreslagit att KA 5 indrages och dess värnpliktiga utbildas vid KA 1, som i sin tur skulle få en del av sina värnpliktiga utbildade vid KA 3 och KA 4. Överbefälhavaren har framhållit att vid bifall till marinchefens förslag två fredsförband — KA 5 och Lv 5 — i samma landsdel skulle komma att indragas, vilket överbefälhavaren av bland annat beredskapsskäl icke kan tillstyrka. Vidare har överbefälhavaren pekat på kustartilleriets roll i invasionsförsvaret och på försvarsberedningens uttalande härom. För egen del ansluter departementschefen sig till överbefälhavarens uppfattning. Det torde få närmare övervägas, hur kostnaderna för bibehållande av KA 5 skall täckas genom administrationsminskningar och ytterligare rationaliseringar på annat håll. Ett alternativ som synes förtjäna att undersökas är att reducera KA 4 till skolförband, underställt befälhavaren över Göteborgs och Bohus försvarsområde, vilken enligt förslag under marinens avlöningsanslag tillika skall vara chef för Göteborgs kustartilleriförsvaret.

Med nu angivna undantag och förbehåll biträder departementschefen vad myndigheterna föreslagit rörande rationaliseringar m. m. av fredsorganisa-

tionen och tillstyrker alltså, att principbeslut nu fattas om genomförande enligt de av myndigheterna angivna preliminära tidsplanerna av följande förändringar, nämligen

vid armén:

InfKS etablissement avvecklas och skolan flyttas till I 16;

K 3 indrages, varvid S1Sk ombildas till S 2 och kvarblir i K 3 kaserner;

A 2 indrages;

Lv 2 indrages;

Lv 5 indrages;

Lv 6 förlägges till A 2 kaserner;

vid marinen:

avvecklingsorganisationen Flottans kaserner på Skeppsholmen samt Göteborgsskolorna indrages;

vid flygvapnet:

F 8 indrages;

F 14 indrages, varvid en jaktflottilj ombildas till attackflottilj.

Utskottet vill erinra om att utskottet i sitt av innevarande års B-riksdag godkända utlåtande nr B 53 yttrat sig i anledning av Kungl. Maj:ts under punkten 1 i propositionen nr 110 framlagda förslag rörande försvarets utformning på längre sikt, dock med undantag av de frågor som berörde indragningar eller uppdelningar av förband och utbildningsanstalter, sammanhängande med försvarsomläggningen. Utskottet framhöll därvid angelägenheten av att dessa svårbedömbara avvägningsproblem underkastades en ingående granskning. Den tid, som stått utskottet till buds för prövning av desamma, hade emellertid, framhöll utskottet, varit alltför kort för att utskottet kunnat bilda sig en säker uppfattning härutinnan. Med prövningen av dessa frågor borde alltså anstå till riksdagens kommande höstsession. Detta gällde hithörande spörsmål för samtliga tre försvarsgrenar.

Departementschefens förslag till indragningar eller sammanslagningar av förband och utbildningsanstalter innebär följande.

För arméns vidkommande föreslås, att infanteriets kadettskolas (InfKS) etablissement avvecklas och att skolan flyttas till Hallands regemente (I 16). Göta artilleriregemente (A 2), Östgöta luftvärnsregemente (Lv 2) och Sundsvalls luftvärnskår (Lv 5) indragas ävensom Livregementets husarer (K 3), varvid Upplands signalregementets kompani i Skövde (S1Sk) skulle kvarbliva i K 3:s kaserner och ombildas till en signalkår (S 2). Göteborgs luftvärnskår (Lv 6) förlägges till A 2:s kaserner. I fråga om marinen innebär förslaget, att avvecklingsorganisationen Flottans kaserner

på Skeppsholmen samt Göteborgsskolorna indragas. Med avseende å flygvapnet föreslås, att Svea och Hallands flygflottiljer (F 8 och F 14) indragas, varvid en jaktflottilj ombildas till attackflottilj.

Departementschefen har vidare framhållit, att möjligheterna att flytta A 1 och InfSS äro beroende av om lämpligt övnings- och skjutfält kan anskaffas.

Mot departementschefens ifrågavarande förslag ha motionsvis riktats vissa invändningar. Detta gäller indragningarna av K 3 och Lv 5.

Beträffande K 3 föreslås i motionen II: B 54, att förbandet bibehålles genom jämkning i arméns framtida organisation, under det att i motionerna I: B 102 och II: B 134 yrkas, att med indragningen av Lv 5 måtte anstå och att utredning verkställes rörande de ekonomiska och beredskapsmässiga konsekvenserna av förbandets föreslagna uppdelning på andra förband.

Utskottet får nu i detta ärende framhålla följande.

Därvid vill utskottet till en början erinra om att försvarets fastighetsnämnd numera framlagt förslag om förvärv av det s. k. Gullbergsfältet. Valet av förläggning och övningsterräng för InfSS och A 1 får enligt departementschefen återverkningar även för andra arméförband. Om Gullbergsfältet förvärvas avses enligt arméchefens förslag Lv 2 skola indragas. Därest förvärvet av Gullbergsfältet icke kommer till stånd, kan denna fråga enligt departementschefen möjligen komma i ett annat läge från arméorganisatoriska synpunkter. Departementschefen utgår emellertid från att principbeslut nu fattas om att Lv 2 indrages. För infanteriets del kan, framhåller departementschefen, en annan lösning av InfSS förläggningsfråga än den av arméchefen föreslagna medföra, att ett regemente måste indragas. I dagens läge kan dock ej anges vilket regemente det i så fall skulle komma att gälla.

Vidare må erinras om att förslaget om K 3:s uppdelning genom bl. a. återförande av den där nu bedrivna fältpolisutbildningen till I 1 delvis är föranlett av att del av InfSS övningstrupp icke längre behöver utbildas vid I 1, därest InfSS flyttas till I 4. Härigenom skulle förläggningstillgångar kunna erhållas för nämnda utbildningskontingent.

Härjämte må framhållas, att enligt vad utskottet inhämtat chefen för flygvapnet nyligen gjort framställning till Kungl. Maj:t om förläggning till den till indragning föreslagna Hallands flygflottilj (F 14) av flygvapnets trupputbildarskola i Västerås samt den förberedande fältflygarskolan, som nu är förlagd till Roslagens flygkår (F 2), varjämte sistnämnda skola föreslagits utbyggd. Ställningstagandet till denna framställning får återverkningar beträffande möjligheten att till det sålunda ledigblivna etablissemetet förlägga annat förband. Utskottet utgår nämligen från att friställda resurser inom en försvarsgren skola, om så befinnes fördelaktigt, kunna utnyttjas även av annan försvarsgren.

Utskottet har avlagt besök vid flertalet av de nu aktuella förbanden, främst vid armén, och därvid tagit närmare del av de organisatoriska, ekonomiska och övriga problem, som sammanhånga med de föreslagna ändringarna i fredsorganisationen, ävensom i övrigt inhämtat ytterligare upplysningar i ämnet.

Vad indragningen av Lv 5 beträffar må erinras om arméchefens uttalande, att detta förslag är förenat med olägenheter ur beredskaps- och rekryteringssynpunkter. Det är visserligen, såsom arméchefen framhållit, riktigt, att med hänsyn till den begränsade utbildningskontingenten vid luftvärnet viss koncentring av utbildningen bör genomföras. Departementschefens föreliggande förslag innebär emellertid bl. a., att något fredsluftvärnsförband i fortsättningen icke komme att finnas mellan Norrtälje och Luleå, en sträcka på omkring 100 mil. Av de 5 luftvärnsförbanden skulle alltså 4 komma att ligga i den sydligaste tredjedelen och endast ett i de två återstående tredjedelarna av landet. Ur kuppberedskapssynpunkt synes detta icke tillfredsställande. Vad den ekonomiska aspekten beträffar har arméchefen räknat med att vid en uppdelning av Lv 5 vissa investeringar erfordras vid Lv 7, preliminärt beräknade till omkring 600 000 kronor, samt att de årligen uppkomna besparingarna kunna uppskattas till ungefär samma belopp. Enligt vad utskottet inhämtat äro möjligheterna för staten att sälja kaserner och andra byggnader inom det av Lv 5 disponerade området begränsade.

Vid sin prövning av det föreliggande förslaget har utskottet funnit övervägande skäl, främst krigsorganisatoriska, tala för att Lv 5 bibehålles. Utskottet förelägger alltså riksdagen förslag härom.

Vid bifall till förslaget om Lv 5:s bibehållande är det enligt utskottets mening nödvändigt, att häremot svarande begränsningar och besparingar göras genom fredsorganisatoriska rationaliseringar, i främsta rummet inom luftvärnet. Det har icke varit möjligt för utskottet att under den korta tid, som stått till buds, föranstalta om närmare undersökningar rörande vilka åtgärder, som härvidlag lämpligen böra ifrågakomma. Det synes få ankomma på Kungl. Maj:t att ytterligare pröva denna fråga och för 1959 års riksdag framlägga förslag i ämnet.

Vad uppdelningen av K 3 beträffar må erinras om att 1955 års riksdag med hänsyn till spaningens ökade betydelse i det moderna kriget beslöt, att förbandet skulle omorganiseras till ett centrum för utbildningen i motoriserad spaning. Genom samma beslut skulle fältpolisutbildningen överflyttas från I 1 till K 3. Denna överflyttning ägde rum år 1956. Förbandets omorganisation slutfördes år 1957. De föreslagna förflyttningarna äro motiverade av kostnadsskäl och angelägenheten av att i möjligaste mån nedbringa antalet administrationer samt nödvändigheten av att utan nämnvärda nyinvesteringar lösa förlägningsfrågan för det till S 2 ombildade signalkompani, vilket Upplands signalregemente haft förlagt i

Skövde. Utskottet godtar detta förslag samtidigt som utskottet understryker vikten av att det spaningsförband, som nu utbildas vid K 3, även i framtiden i utbildningshänseende sammanhålles såsom en enhet. Det bör lämpligen kunna förläggas till något pansarinfanteriregemente. Enligt av arméledningen under hand lämnade uppgifter torde detta kunna organiseras utan att härigenom nämnvärda merkostnader uppkomma.

Såsom av det föregående framgår har riksdagen icke nu att taga ställning till frågan om förflyttning av InfSS till Linköping. Utskottet vill emellertid härvid erinra om att chefen för försvarsdepartementet i skrivelse den 21 november 1958 anmodat försvarets fastighetsnämnd att — under den förutsättningen att ett övnings- och skjutfält på Gullbergsområdet i anslutning till Prästtomta skjutfält skulle tillgodose endast de för närvarande till Linköping och Norrköping förlagda förbandens samt InfSS behov — i samråd med chefen för armén närmare utreda erforderlig storlek och lämplig avgränsning av ett dylikt övnings- och skjutfält. Med hänsyn till den beslutade utbyggnaden av storflygplatsen vid Halmjön är det enligt utskottets mening av vikt, att frågan om InfSS förflyttning snarast löses. Det må härvid erinras om att departementschefen i sin förberörda skrivelse till fastighetsnämnden anmodat denna att slutföra sitt uppdrag före den 15 januari 1959.

Ej heller till A 1:s förlägningsfråga har riksdagen nu att taga ställning. Enligt vad utskottet under hand inhämtat har departementschefen för avsikt att genom särskilda sakkunniga snabbt låta utreda möjligheterna att anskaffa lämpligt artilleriskjutfält för A 1. I avvaktan på utredningsresultatet anses A 1 böra ligga kvar på nuvarande förlägningsplats. Inom utskottet ha delade meningar yppats rörande behovet av och möjligheterna att anskaffa lämpligt samövningsfält för IV. militärområdet. Det är emellertid — enligt vad utskottet erfarit — departementschefens avsikt att nämnda sakkunniga även skola ha till uppgift att verkställa förnyad och förutsättningslös översyn av dessa frågor.

Vad beträffar arméns fredsorganisation i övrigt synas departementschefens förslag böra godtagas. Utskottet vill sålunda tillstyrka, att InfKS etablissement avvecklas och att skolan flyttas till I 16. Utskottet tillstyrker även, att A 2 indrages och att Lv 6 förlägges till A 2:s kaserner. I sistnämnda fall böra garantier skapas för att Lv 6 får kvarbliva i A 2:s hittillsvarande etablissement. Mot en indragning av Lv 2 synes icke heller något vara att erinra. Utskottet vill vidare icke motsätta sig, att den vid K 3 bedrivna fältpolisutbildningen återföres till I 1. Denna fråga är emellertid, såsom av det föregående framgår, beroende av en eventuell framtida förflyttning av InfSS.

Med avseende å marinen och flygvapnet har utskottet icke något att erinra mot de av departementschefen föreslagna indragningarna av förband

och skolor. Detta innebär för flygvapnets vidkommande, att F 8 och F 14 skola indragas, varvid en jaktflottilj skall ombildas till attackflottilj. Utskottet tillstyrker alltså förslagen i denna del.

Utskottet vill erinra om att för arméns vidkommande den föreslagna rationaliseringen medför, enligt vad arméchefen angivit, en kostnadsbesparing å driftbudgeten av omkring 2,5 miljoner kronor per år. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t ägnar särskild uppmärksamhet åt frågan att genom ytterligare rationaliseringsåtgärder söka i möjligaste mån begränsa fredsorganisationen till vad som är oundgängligen erforderligt för att säkerställa krigsorganisationens funktionsduglighet.

Den föreslagna förändringen av fredsorganisationen kommer ur skilda synpunkter att medföra betydande olägenheter för den härav berörda personalen. Utskottet vill i anledning härav ånyo understryka sitt i förenämnda utlåtande nr B 53 gjorda uttalande, att skälighänsyn visas denna personals personliga intressen utan att därför de tjänstemässiga behoven eftersättas.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: B 102 och II: B 134 samt II: B 54, godkänna i propositionen 1958: 110 under punkten 1 angivna rationaliseringar i krigsmaktens fredsorganisation, dock dels att Lv 5 skall kvarbliva i Sundsvall och att motsvarande begränsningar och besparingar vidtagas i övrigt inom fredsorganisationen, dels ock att den spaningsutbildning, som nu bedrivs vid K 3, skall vid förflyttning till annat förband där hållas samlad såsom en enhet i utbildningshänseende.

Stockholm den 2 december 1958

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit
från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Ohlon, Ivar Johansson, Einar Persson, Birger Andersson, Boman, Thun, Pålsson, Bergman, Holmqvist, Sundelin, Söderberg, Bertil Petersson och Svärd; samt
från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmborg, Thapper, Persson i Växjö, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Svensson i Stenkyrka, Karlsson i Olofström, Wedén, Andreasson, Heckscher, Lassinantti, Hjalmarson och Gustafsson i Kårby.

Reservationer

1) av herrar *Åkerström* och *Persson* i Växjö, vilka ansett att å femte raden i utskottets hemställan orden »och att» bort utbytas mot »under förutsättning av att»;

2) av herr *Malmberg*, som ansett att i det stycke på s. 8, som börjar med »Vid bifall» och slutar med »i ämnet», orden »i främsta rummet inom luftvärnet» bort utgå;

3) av herr *Ohlon*;

4) av herr *Bergman*;

5) av herr *Holmqvist*;

6) av herr *Åkerström*.